

مدیری : ابن السری
احمد جودت

مؤسی : ابن السری
مصطفی نامق

آشیان

أدبی، علمی اخلاقی ہفتہ لق مجموعہ در

برنجی جلد

نومرو ۵

برنجی سنہ

۱۲ رمضان ۱۳۲۶

۲۵ ایلول ۱۳۲۴

استانبول

محل ادارہ سی : جفال اوغلندہ دائرہ

مطبعہ عامرہ

۱۳۲۴

سرشك اشعارم

— محمد عاصمه —

ایچپده شهیدلی حسار وعقدده لر اویانیر ؛
 بو عقدده لرده وحسارده بر فحاجت وار .
 دوشوندیکم آله صیغماز وجله لرده قاچار .
 زمانلرجه ، اوت ، بکلم ، فقط ، او آغیر

لحن ، اورنك ، اوضیا غیب اولور ؛ وبن ، خاسر
 اوچان ، اولن بوخیالاتی آیلم تعقیب .
 نهایت ایشته ، اوکده ، اوورزش متعب
 مقابلنده بش آتی تبیل فاتر .

سکز طقوز سنه لك عمر شعره ، بر آقشام
 ملال و حزنی چوکر ، صوکره کولکله اوزانیر ؛
 بوتون زواللی کچن کونلزم ، بوتون او حقیر

سنین صنعت و خلیا ، اوکده ، اُک ناکام
 خطوط تار و الیمیه رقص ایدر . اوزمان ،
 نظر لرمدن اوچار بر سرشك صاف خزان .

۱۵ نیسان ۳۲۴

مصطفی نامر

حریت فکریه نك حدودی وارمیدر ؟

شوگونلرده حریت تفکر ، سربستی مطبوعات حتمنده بر طاقم شیلر سویله نیور ،
 یازیلیور ، یکی یاسیله جق مطبوعات نظامنامه سی ناصل اوله جق دینیور . ایلری می
 کیتلی ، یوقسه توقف زمانیی کلدی ؟ ماده قلبك اُلدرین حسنه طوقنور بر شی .
 قانون جزا احکامی محفوظ اولق اوزره ، حریت فکریه نك درجه لزومی ، فائده سی ،

حدودینه دائر بر ایکی سوزده بن سویله مک ایستدرم. موضوعک اهمیت عظیمه سی جهتیله بحثی براز ابتدادن، اساسدن طوتدیره جفم.

۱۸۸۹ سنه سنده، پارس سرکیسی زیارت ایتمک بخیارلغنه نائل اولمشدم. سرکیسه اک زیاده نظر دقتی جلب ایدن شی، «تاریخ صنایع» شعبه سی اولدی. بوراده، صنایع مختلفه نك مختلف مملکتلرده تا ازمینه قديمه دن بوکونه قدر کچدیکی صفحات ترقیسی، آثار مصنوعه دن نمونه لر، قوالانیلان آلتار، دستکاهلر ایله پیش نظره قونمش ایدی. مثلاً، شامدانلر قسمنده، کوریلوردی که فرانسه ده بوندن درت بش عصر اول استعمال اولنان شامدانلر، هادی وساده پرنجدن، دوکه شیلردر. صوکره بونلرک باشقه قابله افراغی واصلاح شکلی اک اول ایتالیا ده باشلا. یورکه بوده علوم وفنونک اوراده آوان انتشارینه توافق ایدیور. علوم وفنون ایسه فرانسه وممالک ساثرده ده صوکره انتشاره باشلا دیقندن آنلرک معمولاتجه اولان ترقی ده او نسبتده صوکره بدأ ایدیور. شو حال یالکیز بوقسمده دکل، هر صنعتده بویله جه ماده عرض وجود ایله یور. حاصلی اکلا شیلیور که درت بش عصر اول، اقوام مختلفه همان هپ بر حالده ایکن صوکره لری، علومک تجدیدی اوزرینه، بوکانز یاده اهمیت ویرن قوملر ترقی ایتشلر، ویرمیانلر ایسه کری ده وظلمنده قالمشلردر. سرکینک دیگر بر شعبه سنده ده مختلف اقوامک اک اسیکی زمانلردن بوکونه قدر اسکان ایلدکلی خانلر، ایچنده کی طرز معیشتلری ایله وتاریخ صره سیله کوسترلش اولدیقندن بوده کزلدکده آرتق بالجله حیات بشرک یعنی مدنیتک حزمه انوار علوم آرقه سنده یوریش اولدیغی عادتاکوزله کوریلیور. ایشته بو، بنم ایچون برطور سینا اولدی. آرتق بوأختردن باشقه کوزم هیچ بریلدیز کورمدی. دائماً هر یرده، اوییلدیزی، او فکری تعقیب ایلدم.

فی الحقیقه علمسز هیچ بر صنعتک ترقیسی قابل دکلدرد. ناصل قابل اولور که مثلاً عادی بریچاغی اصلاح ایله چاقی حالنه قویق لازم کلسه، اولاد میرک ماهیت، خصائصی، صورت استحصالی، ناصل چلیک حالنه قوندیغی، قاچ درجه حرارتده وناصل فرونلرده اریدیکنی و بونلر ایچون ده فیزیق، کیمیا، هندسه، معادن علملری و سائر علوم طبیعه و ریاضیه بی بیلیمک ایجاب ایدر. بر مملکتده که بونلری بیلن آدم یتشمز، او بیچاق ده چاقی حالنه کیره من. هر صنعت بویله در. معلومات اساسیه

علیه اولماز ، ارباب صنعت أئنده کی ماده نك كنه و حقیقتنه وقوانین طبیعیه واقف بولماز ایسه هیچ برصنعت ، عصر لر کچر ، بر خطوه ترقی ایده من .

ازمنه قدیمده ایسه صنایع ساده و آل ایله یاپیلیر ، کوز ایله اوکره نیلیر بر ماده اولدیغندن تحصیل و برملکتدن دیگرینه نقلی قولای ایدی ، و ترقیه احتیاجلری مبرم اولدیغندن هر صنعت بر کره اوکره نك بوتون حیاتیجه وسیله تمبشی اولوردی . شمدی ایسه هر صنعت برفن اولمش و همان هپسی ما کنه و فابریقه ایله اجرا ایدلمکده بولنش اولدیغندن ، بر صنعتی اوکر نك الی الابد وسیله انتعاش اولمیه رق اوس صنعتک تکثر ایدن اربابی یکدیگرینه تفوقله محصورلارینی ده ا زیاده صاته بيلمك ایچون علومدن استمداد ایله صنعتلرینی دائما اصلاح و اعلايه چالیشد . قلرندن اوس صنعتک ترقی و تجدد دی ، یکی یکی شیلر اوکر نك و دائما ترقیات علومه آگاه اولمغه متوقف بولمشدر . بوجهتله زمانمزه علوم اساسیه واقف آدملرک معاونه احتیاجدن وارسته هیچ برصنعت اولمینی کی کشفیات و تجددات علیه دن استفاده ایتدین صنعتکارده مرور زمان ایله دیگرلرک یابدقلمی اشیایی صانه رق دکانجیلک ایتکدن باشقه برشی یاپه ماز .

جمله صنایعدن معدود اولان زراعتده علوم طبیعیه و فیزیقه نك باشلیجه تطبیقاندن بری وقوای طبیعیه نك قوانینه توفیق حرکت اتمک زراعتک وظیفه اساسیه سی اولمشدر . « طبیعته غلبه اکا اطاعتله اولور . »

شیمدی بر درجه ده ایلری کیده جک اولور سق کور برزکه علومکده اور و پا . لیلردن بزه کلدیکی کی یالکز اوکره نیلوب بللنسیله اکتفا اولماق ایجاب ایدر . چونکه علوم دخی بر طرفدن طور میوب ترقی و تجدد ایتمکده در . مثلاً بوکون اوکر نیلن فیزیق ، کیمیا ، علوم طبیعیه ایله بوندن یکرمی اوتوز سنه صکره برایش کور یلمه من . بالذات عالم اولق یعنی اختراع درجه سنه ارتقا ایدره ک حائز اولدینی علمی دائما ایلری کوتورمک لازمدر .

هر علمک اک عمومی قواعد و قوانینی ایسه او علمک فلسفه سی تشکیل ایتدیکندن ، علوم متنوعدن هر بر نك ترقی و تجددی تحریات علیه نك اصولی و سایر علوم ایله مناسبات و روابطی و بالجله علومه شامل قواعد و احکام عمومیه یی و الحاصل فلسفه عامی بیان و بولبلره توغل ایدن آدملرک یتشمه متوقفدر . علم ، جاد دکل ذی حیاتدر .

ہو کون، مثلاً جاہلیہ متحدہ آمریکا باشند باشند کزیلہ جاک اولسہ ہر طرفدہ ؛ قشہلہلر قدر ؛ لایعد فابریقہلرک ، اژدرلر کی ماکنہلرک طراقہ مدہشہلری و اطراف قاپلایان دوم نلری ایلہ غالمہ محصولات کونا کون صاحبقلری کوریلور . فقط ، یالکز ہونلر کوریلہ جاک اولورسہ ؛ بزددہ ہویلہ فابریقلر نیچون وجودہ کلمہ یور دیہ تعجب اولور . لیکن دیگر طرفدن ینہ ہر شہردہ و ہر فابریقلرک جوارندہ دارالفنون و مکتب ناملریلہ ینہ اولیلہ ہویوک برطاقم مبانئ عالیہ واردرکہ اورالردہ ہیچ برکوراتی حقیقمسزین بیہ کلر جہ ذکا چالیشور ؛ علوم و فنون تحصیل ایڈیور ، او علوم و فنونی کہ ینہ او مکتبلر جوارندہ یوزلر جہ علما دہا سسہسز جہ ، دہا تخفیفہ ، کندیلر ینہ مخصوص حجرہ مساعیلردہ ، اسرار طبیعتدن برسر استراقی آرقہ بندہ ؛ کیجہ کوندوز ، اوغراشدرق میدانہ قویورلر .

ہونلرکدہ قریبہدہ دیگر، ہیچ سسہلری طوئیلہرق عالم انزوا و وحدتار ینہ طامش و فقط علمایہ مسلک و اصول جدیدہ تفکر بولمق و صورت تفکر بشریدیہ تحلیل اتمککہ و ادیان و افکار و اخلاق حقندہ عمیق اولدینی درجہدہ فائدہ آئیدیہ غیر مرئی ملاحظات ایلہ امسار حیات اتمککہ بولنش اولان برطاقم حکما واردر . ایشہ ، برطرفدن زمان زمان ، دنیاہ اولولہ و یرن بو متفکرین و ہونلرک نشر ابتدکاری آثار و افکار ؛ و دیگر طرفدن او علما و مخترعین اولماسہ ؛ نہ اوکشفیات علمیہ وجودہ کلیر ؛ نہ آنلری تدریس ایدن او دارالفنونلر و مکتبلر آچیلیر ، نہدہ اورالردہ اوکرہ بیان علوم و فنونی تطبیق ایدن او کورلتیلی ؛ دومانلی فابریقلر کوریلوردی . عالمی سوق و ادارہ ایدن مادہ دکل ؛ معنادر .

اوروپانک وقت جہالت و وحشتندہ عربلر دخی علوم و فلسفہ یونانیہنک منابع ازیلہسنہ صعود ، و خزائن معلومات مکتسبہی محافظہ ایلہ قناعت اتمیدرک آنلری توسیع ایتدیلر ؛ و کشف اسرار طبیعتدہ طرق جدیدہ بولمقلہ نائل مدنیت اولدیلر . اسلامک دور اول جہانگیرانہ سنی خلفای عباسیہ زمانندہ صرف مساعی فکریہ ایلہ رونقدار بر دورنا کھانی تعقیب ایلدی . نستوریلر ، سوریلہ لیلر ، ہونلردہ عربلرہ ادبیات یونانیہی اوکرہ تدیلر . اثر استبداد ایلہ آتہ مدرسہ افلاطونیہ سندن طرد اولنان فلاسفہ طرفندن ایران طرفلرندہ اکیلن تخم مدنیت غربیہ تک محصولی ،

عربلر طرفندن دوشیرلدی . بغدادك ، اول وقت ، دنيانك مركز علم و حکمتی اولمسی شرفی اولاً خلیفه المنصوره عاقددر . خلفلری دخی ، اکا امثالاً ، مملکتلرینه الحاق ایلدکاری یرلردکی علما و حکمای نزدیکلرینه جلب ایدهرک یونانجه دن اک معتبر کتابلری ترجمه ایدرلر ؛ بویوک کتبخانهلر ، مدرسهلر ، آقاده میلر تأسیس ایدرلردی . مأمون ، برچوق مصرقلرله اسکندریه مسلك فلسفیسنه عاقد کتابلری آلدی . اتمکله قناعت اتمیهرک یونان آثارعلیه و فلسفیه سی آتیه واریجه یه قدر آراتدی . عربلرده فلسفه ، آرسطونک آثارینک ترجمه سیله باشلار . فلاسفه یونانیه نك همان کافه سی عربلرجه معلوم اولمشدر . مدرسهلرده تفسیرایله برلکده آرسطو ، هیوقرات ، جالینوس ، دیوسقورید ، اوقلید ، آرشید ، آپولونیوس ، بطلمیوس والی آخره فلاسفه و علمای یونانیه نك آثاری تدریس اولنوردی که بونلردن برچوقلرینک اوروپایلر یدینه طوغریدن طوغری یه اصللری واصل اولنجه یه قدر عربلر واسطه سیله ترجمه لری انتقال اتمشدر . ایشته بویله جه فکر بشرک بالجه شعباتنک توسع وانتشارینه چالیشلدی ، وکسب افکار جدیده ایدن آذهانک محصولی اوله رق هر نوعدن لایعد آثار وجوده کلدی ، که بونلر لسان عربی ، شرقک وبتون ممالک اسلامیه نك لسان علمیسی آیلدی : حتی اوروپانک أسقولاستیک دنیان قرون وسطی فلسفه سنه عربلرک آثاری منبع اولمشدر . ینه بوسایه ده درکه عربلر ، علوم طبیعیه نك مؤسس حقیقیلری صاییلر .

آلمان علماسندن (الکساندر دو هو مبولد) قوزموس نام اثرنده دیرکه :

« علوم طبیعیه تأسیس اولندی عدایدیله من ، الا اوزمانکه بو علوم ایله مشغول اولانلرله معاً دیگر برچوق آدملر ، ولوکه موفقیات غیر متساویه ایله اولسون ، دیگر طرق جدیده فکریه ده ایلرولسونلر . طبیعته ساده برنظر امعان عطفندن وحادثات طبیعیه نك مشاهده سندن صکره اینکینجی برشی قالیر ، که اوده بو حادثاتنک تدقیق و تحلیلی ، وعناصر و قوای طبیعیه نك صورت عمیقده تفتیش ماهیاتی ، و اوچینجی برایش اوله رق ده فلسفه جدیدیه اساس اولان اصول تجربه یه دقت ایدلمشدر . عربلر ، قداما جه مجهول اولان ، بو اوچینجی درجه علمه واصل اولدیلر . »

ایشته بوکون خرابه لرینی ، قورومش ، طوپراق طولاش جدوللرینی کوردیکمز

آندلس ، شام ، جزیره العرب او وقت برر حقیقه اولدیه بوسایه ده اولدی . هارون الرشید ، شارلمانیه و چین ایمپراطورینه اوزمانه قدر أمشالی کورولمیهن و عربلر نزدنده صنایع میخانیکه‌نک واصل اولدینی درجه کلاک برآنموزجی اولان هدایا کوندردی ایسه بوسایه ده کوندره بیلدی . اگر بوفیض ، اثر استبداد ایله وحریت فکریه حدود وضع ایتکله منع و محو ایدلماش اولسه ایدی ؛ بوکون غربی تنویر ایدن نور مدنیت ورفعت ، نسر قدده جلوه کر اوله جفته شبهه یوق ایدی . شمدی صورلم : عجباعربلر ، بو قدر زحمتله نه دن کبر دیلر . نه دن باشلیجه فلسفه یه بو قدر أمک صرف ایتدیلر ؛ نه دن عقائد ، ادیان ، مذاهب داخل اولدینی حالده هیچ برشی ، هیچ بر بحث ، هیچ بر مسئله یی خارجه بر اقایه رق بالجله علوم نظریه و طبیعی و الهیه ایله بونلرک هر برینی ایلرو کوتور مکه چالیشه رق مشغول اولدیلر . و هر نوع مشغولیتده سر بست اولدینی جهته ایلرو کتور مکه ده موفق اولدیلر . یالکز یونانیلر دن آلدقاری ؛ اوکر ندکاری علوم ایله قناعت ایده ایدیلر اولمز میدی ؟

فرانسه قرالانی زماننده دخی حکومت ، ألبت تزید واردات و ثروت و معمورتی آرزو ایدردی . قابل اولدیی ؟ بو حدود محصولات فکریه میدان جولان وانتشار ویریلجیه قدر أهالی سفیل ، فقیر ، آج ، چپلاق ؛ عاجز و مفاس اولمده دوام ایتدی .

دیمک تحریات علمیسه ایچون فکر بشر ، هیچ بر قید و تضیق و حدود آلتنده بولمقسزین تمامیه سر بست اوله رق هر نوع مسائل ، مباحث ایله مشغول اوله بیلیدر . چونکه بر فکره سن فلان شیله مشغول اوله جقسک ، فلان شیله اولیه جقسک دینه من . دینسه او فکر هیچ بر شیله مشغول اولماز . آزچوق سر بست میدان بولمغه باشلایان انسانک ایلك مشغول اوله جنی شی نه اولدینی ، نره دن کلوب نریمه کیتدیکی ، دیاده نه یه اعتقاد ایتسی لازم کله جکی کبی وجدانی ، عقلی ، قلبی أک زیاده تضیق و تشویش ایدن وکندیسنجه أک مهم اولان مسائل عظیمدر . بو دیمک دکدرکه ما کیمه ایله شمندوفرله مشغول اولیه جق . فقط سر آنی او کبی مسائل ایله اشتغالدن منع ایدرسه کز ، بیتی بر تضیق مزعج آلتنده براقش ، مجرای فکرینی سد ایتش اولورسکز . دیاده عقل قدر

قوتلی ؛ فقط عقل قدرده نازك وقابل انحناء برآلت اوله ماز. يولندن چويرلما ملي ، اصـناذ تضديق كورمه ملي ، هـيچ برمانمه يه ، هـيچ بر حدوده تصادف ايتمه مليدركه اجراي فعل ايده بيلسون . بزه كيميا كر ، زراع ، طبيب ، مهندس ، ارباب صنعت ، معموريت لازم ؛ فيلسوف ، نظريات ، فكر ، حكمت لازم دكلدر ديمك بوشيلرك يكدركينه باغلي اولديغني واو ايستينلن شـيلرنه كي ترقينك وناصل نظريات فكرينه نك محصـولي بولنديغني بيله مكدن كاير . سـربسـتي فـكره حدود وضع ايدهرك فن وصنعت ايسته مك بر دره نك منبعني قيايوب ده اودره دن صوا اجرا ايدهرك دكرمن چويرتمك ايسته مكه وياخود بر آدمك كوزلريني ، آياقـلريني باغلايوب ده آكا نيچون شو يوقوشي چيقييورسك ديمكه بـكـزر .

اوروپاده دخي نظريات علميه ومباحث فلسفيه ودنيه تحت تضيقدن قورتيله . مامش بولنديني زمانلرده اوصنايع فنون علميه نك هـيچ بر مشاهده اولنماشدر . نيچون قرون وسطاده يعني بيك سنه يي متجاوز بر مدت طرفنده شو صوك يوز سنه ايچنده كي ترقيات كورلمدي ؟ عقل بشر ، ينه او عقل بشر ايدي ، طبيعت ، ينه بيوك آدملر يتشدير مكدن ، بوقدر سميع ايدي . ينه مهندس ، طبيب ، ماكنه جي اولمغه كيسه برشي ديمزد . بيك سنه دن زياده علم ، صنعت ، مدنيت جال توقفده قالسون ده يوز سنه طرفنده شو عقلره حيرت و برن ترقيات ظهور ايتسون . بوكا البت بر سبب لازم . ايسته اوسبب سربستي تفكر در ، حدس ، حدودسز بر سربستي تفكر وتحرير .

قرون وسطاده ايسه فكر بشر ، سربست دكلدي . آرسطونك چيزديكي دائره ده محصور ، پاپاسارك يد متعصبولنده مقهور ايدي . بويله بر دائره ايچندن چيقيماغه وايسته ديكي شيله ايسته ديكي كي مشغول اولماغه محكوم اولان اذهانده نه قدر استطاعت ، نه درجده قدرت تفكر وجولان اوله بياير كه علم كي غايت كوچ برشيئه موفق اولسون .

(او كوست قونت) هـ كوره نظريات فلسفيه نك مشي وحركتي جمعيت بشريه نك باشليجه محر كيدر .

(استوارت ميل) منطقنده ديركه : « آنجاق نظريات فلسفيه نك ترقيسيدر كه جمعيت بشريه نك هر جهته ده ترقيسي موجب اولمشدر . » (آلفرد فوييه) نارنج

فلسفه سنده شویله دیر: « علومك حالى اك يوكسك نظريات حكيمه ايله تعين ايدر. فكر بشرك اك عالى حرکاتیدر که حرکات سفیه سنه تقدم و آنلری سوق ایلر. نظرياتك کشن وقع ایتدیكى اقالیم جدید فکریه یی علوم عملیه آچار وایشلیر. وهله اولاده عملیات و تطبیقاتدن اك بعید کورینن اك عالى نظريات فلسفیه او عملیات و تطبیقاتك سربى و مایه سنى حاملدر. »

یوقسه عجباً فکر طور دیمى، دنیا ده ارتق هرشى پاموق بالیه لرندن، چوقه دن کیرندن، شمدوفر خطلرند عبارتمى قالدى ظن اولنیور. اوت، بكون، لوندریه کیدن بر سطحى نظر انکلتره نك يالکیز تجارتنى، صنایعنى، پارلمنتوسنى، کیلیرنى، بونلرک عظمت وجوششنى کوریر. فقط بكون انکلتره نك حیات نظریاتی ده اولیه جه فیضان حالنده در. فرقى شوکه بوفیض سوقاقلرده. لیانلرده کورلمز. بز فلسفه یی افلاطونده، آرسطوده ابن سیناده ختم اولمش خرافات قیلندندر برشى ظن ایدیورن. حالبوکه مثلاً آلمانیا نك شوصوك عصرده قانت، فیخت، شلینغ، ههغل کبی سقراط و افلاطونده معادل فلسفه سى ظهور ایتشد. شمدى دوشونلم؛ آلمانیا ده اکر سربستى تفکر، حدودسز بر سربستى تفکرو بیان اولمسه ایدى بو حکما و علما ظهور ایدرمیدى، و بونلر ظهور ایتسیدى، آلمانیا بكونکى قوت و عظمت و ثروتى بولورمیدى؟ بونلر بزجه نهدن مجهول اولسون. حق بیلنك، معلوم اولمق کافی دکل. ایشته مکتبلرده علوم تدریس اولنیوریا، بوندن صکره دهامنتظم صورتده اولنه حق یا دنیلمه سین. بالفعل فعالیت فکریه لازم، بیلک کافی دکل، اولمق لازم. علم انسانك قفاسنه بوغدايك انباره طولدیرلدىنى کبی طولدیریلنه من. چونکه علم انسانك ذهندن خارج و غیرى برشى دکلدر. بلکه ذهنك بر فعلی، بر خصیصه سیدر. ذهن فعالیندن محروم اولنجیه آنک اوکر ندیکنه عالم دینه من. و اولیه، علوماتدن برئره حاصل اوله ماز.

آه! شمدى یه قدر بویولده ضایع ایتدیکمز زمانلره خیف، بیک خیف! فقط هیچ اولمزه، بوندن صوکره کندی کندمزك آياغزه کوسستك اورمیهلم، ذهمنك اوکنه دیوار چکیمهلم. براس تباددى محو ایتدکدن صکره یرینه باشقه براس تباد قويمیهلم. یوقسه اساسلى برترقى اوله من. هپ سطحى، جعلی، زوراکی اولور. صنایع و آثار بشریه میوه تشبیه اولندیغی حالده انک اغاجی علم، او اغاجک کوکی ده فکردر. بر عملکتمده علمسز، فکرسز، مصنوعات بشریه وجود

بولسمنه چالیشیق ، قوری بردکنک اوزرینه میوه لر تعلیق ایلکه بکزر ، روزکار اُسَر ، کونش اوریر ، درت کون صکره اورته ده نه میوه وار ، نه تخم ، انجقینه قوری بردکنک .

تاریخی آچک ، اُزمنه قدیمه دن بری کوریلان مدنیتر ، هپ علم و معرفت ایله برلکده پارلامنتر و اثر جهالت ارلهرق برلکده سونمشاردر ، « ظلمت یوقدر ، الاجهالت » سربستی تفکر ، بی حدود برسرستی تفکر اولیان یرده انسان سرمایه فکرینی صرف ایله کندیشی بیلدیره من . کوردیککز آدم بر داهیمدر یوقسه بر احمقمی بیله من سکز . . . طوفان کی ذکالر ، چولارده طاشلره چارپه چارپه ضایع اولوب کیدن سیل خروشانلر کی ، نابید اولور ، آثار فکریه طوغه دن اولور . سربستی تفکری محدود اولان یر ، حیوانات باغچیلرنده بیوک قوشلری قیادقلری دیر قفسلره بکزر . اورالرده حبس ایدیلان عقاب ، شاهین کی بالا پرواز اولمغه مألوف طیورمالیه قیادقلری بیله قیلداقلار ، بویونلری قیصوب برسکون وسکوت مطلق ایچنده اولو کی طوریرلر . زیر ا عظیم قیادقلری آچه جق ، چیرپه جق اولسلر قفسک دیر چپوقلرینه چارپه جق کندی توپلری قیروب دوککدن باشقه برشیته موفق اوله مازلر . سز اوقفسلرده انجق بر طاقم هوام وحشراتک حرکتلری ، چرنشلری سیر ایدرسکز . آچک قفسی که عقابک اوج آسمانه طوغری ناصل چیقدیغی کوره سکز .

ایشته حیات وقوت ویره جک شیء بودر . انسانه لایق اولان بودر . فعالیت ذکای بشره معاونت و اکابنجش حیات و مکانات ایچون قانونلر یاپهلم . قوت قانونی ، قوت بشری تقلیده استهلاک ایتیمهلم . بالجه سربستیلرک اولی ، منبعی ، حقک منشئ ، هر درلو ترقینک روح الروحی سربستیء تفکر در . سربستیء تفکره مملکتی باشدن باشه نور قاپلار . سربستیء تفکرله هر فردنه اولمغه قابل ایسه او اولور . انسان فکر در ، فکر بشری تحدید اتمکله انسانی تذلیل ایتیمهلم ، فکر بشری سربت بر اقلله انسانی تکریم ایدلم ، که اللهانی تکریم ایشدر .

مابعدی وار ارهلم

